WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь..,
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 18. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 28-го СІЧНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 28, 1958 No. 18. VOL. LXV.

КОНҐРЕС ЗДА ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧИВ 40-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

„ОЧІКУЄМО ДНЯ, КОЛИ НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА ЗАЙМЕ СВОЄ МІСЦЕ В СІМ'Ї ВІЛЬНИХ НАЦІЙ"

СЕНАТОРИ СМИТ І САЛТОНСТАЛ МІЖ ПЕРШИМИ, ЩО ВІДЗНАЧИЛИ РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ В СЕНАТІ ЗДА

Вашингтон. — Сенатори Александер Смит з Ню Джерзі і Леверетт Салтонстал з Массачусетсу, обидва республіканці, відзначили 40-річчя проголошення незалежности Української Держави окремим згадками в Сенаті ЗДА 23-го січня, опісля вписаними до Конгресового Протоколу. Сенатор Смит, відомий приятель українців і один з найбільш переконаних американських симпатиків українського визвольного руху, у своїй заяві дослівно сказав: „Пане Президенте! Сьогодні я бажаю прилучитись до урочистої нагоди вчорашнього святкування 40-річчя проголошення Української Незалежности 22-го січня. Цьому сміливому народові, що зберіг живим духа волі і незалежности впродовж довгої зими російського поневолення, ми в Америці пропонуємо свою глибоку приязнь. Подібно, як і українці, ми також в Америці очікуємо дня, коли вільна й незалежна Україна знову займе своє місце в сім'ї вільних націй. Ми і всі богобоязливі народи в щораз міцнішому братерстві святкуємо цей з гордістю згадуваний день і шлемо їм вислови нашої глибокої надії та приязни."

Сенатор Александер Смит

Сенатор Салтонстал у той самий день та на тій самій сесії Сенату склав із залі (флору) таку заяву: „Я хочу скористати з цієї нагоди, щоб разом з моїми колеґами віддати шану народам Української Народної Республіки. Вчора відзначувано 40-річчя проголошення незалежности тієї Республіки, що було завершенням довгої й історичної боротьби за волю цього одушевленого і відданого народу. Україна зуміла успішно спинити навалу комунізму на кілька років, але вона не була в стані оборонитися проти підступної й тиранської сили, яка вкінці її проковтнула. Її поневолення комунізмом є пересторогою для всіх вільних народів світу, але її спротив, її прагнення до волі та незалежности і її боротьба проти комуністичної і совєтської аґресії є інспірацією для всіх. В імені багатьох своїх рідних і приятелів у цій країні я бажаю народові незалежної колись Української Народної Республіки тієї волі і гідности, за досягнення яких він, як нарід, так завзято боровся. Його дух і прагнення до самовизначення, разом з духом і прагненням всіх народів у комуністичній неволі заслуговують на нашу пошану".

Дальші привітання для українського народу з нагоди роковин 22-го січня склали сенатори: Гюберт Гомфрі з Міннесоти, Вільям А. Портел з Коннектикат, Фредерик Пайн з Мейну, Ірвінґ Айвс з Ню Йорку, Еверет Дирксен з Іллиной, Вільям Проксмайр з Висконсин, Френк Дж. Лавші з Огайо, Джекоб Джевітс з Ню Йорку та Пол Доґлес з Іллиной.

18 конґресменів і 11 сенаторів в Палаті Репрезентантів і в Сенаті передали „салют Українській Нації в 40-ві роковини проголошення її незалежности"

Вашингтон. — У протоколах Конґресу ЗДА записано 18 конґресменів і 11 сенаторів, що на засіданнях обидвох палат Конґресу зголосили спеціяльні внесення із „салютом для української нації в 40-ві роковини проголошення її незалежности". У Палаті Репрезентантів зголошено ці внесення в день самих роковин проголошення Української Державної Незалежности, себто 22-го січня. Серію внесень з нагоди роковин 22-го січня започаткував у Палаті Репрезентантів конґресмен Вінсент Деллей з Ню Джерзі, а за ним слідували конґресмени: Фред Маршал з Міннесоти, Едвард Мей з Коннектикат, Гюберт Скуддер з Каліфорнії, Джан Роней з Ню Йорку, Флоренс П. Дваєр з Ню Джерзі, Вільям А. Баррет з Пенсилвенії, Чарлз А. Ванік з Огайо, Алвін М. Бентлі з Мишиґену, Самюел Н. Фрідел з Мериленду, Баррет О'Гера з Іллиною, Алберт В. Кретелла (який виступав також на святочній академії з цього приводу в Ню Гейвені в неділю 26-го січня), Кеннет Б. Кітінґ з Ню Йорку, Емануел Селлер з Ню Йорку, Герберт Зеленко з Ню Йорку, Ліонард Фарбстейн з Ню Йорку, Генрі С. Реус з Висканcин, та Абрагам Мултер з Ню Йорку. У їхніх заявах пробиваються великі симпатії до українського народу, признання за його боротьбу за волю і співчуття до його долі, як і надії, що вже вкоротці український нарід буде знову вільний у своїй незалежній державі.

Усі ці виступи конґресменів і сенаторів у Конґресі ЗДА з нагоди роковин 22-го січня будуть передані в цілости і в будуть передані в цілості і в данні англомовного „Українського Тижневика".

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В НЮ ГЕЙВЕНІ ВІДЗНАЧИЛА УРОЧИСТО 40-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Ню Гейвен, Конн. — 40-річчя проголошення незалежности і 39-річчя проголошення України відзначила українська громада в Ню Гейвені (першому з американських міст, що в ньому були вивішені українські прапори) вивішенням українського прапора на міському ратуші в дні 22 січня, що відбулося при участі представників духовенства, українських організацій та репрезентантів міської управи. На другий день 23 січня — представники Відділу УККА під проводом його голови п. А. Маланчука передали місцевій Публічній Бібліотеці і Бібліотеці Єйльського Університету колекції українських книжок і видань про Україну. В неділю, дня 26-го січня, відбулася заходом місцевого Відділу УККА і стейтової Філії УККА урочиста Академія, що нею проводив п. Василь Гіна, а відкрив коротким словом п. А. Маланчук. Після відчитання проклямацій „Українського Дня" губернатора стейту Коннектикат і посадника міста Ню Гейвен, як теж привітання від сенатора Вільяма А. Пиртелла, промовляли конґресмени Алберт В. Кретелла, який прочитав заяву в справі святкування 40-річчя проголошення української незалежности, складену ним у Палаті Репрезентантів і вписану до Конґресового Рекорду, репрезентант посадника Ню Гейвену п. А. Лі та парох місцевої української католицької церкви о. С. Чомко, добре опрацьовану і сповнену патріотичного патосу промову якого переривали присутні рясними оплесками. Українську промову про значення Січневих Роковин говорив ред. Б. Кравців. На дальшу змістовну і добре підібрану програму склалися мистецькі виступи жіночого хору Союзу Українок під диригентурою п-ні Марії Бурбелло-Гижої, спів п-ні В. Мілянської (сопран), виступ мішаного хору української католицької церкви під дир. С. Саварського і деклямація п-ні А. Боровик, та виведення пластунками місцевої Станиці інсценізованої молитви „Боже Великий, Єдиний" фортепіяновий супровід був у руках пань Тані Ягницької та п-ні І. Небелюк.

● **Шикаґівський університет** плянує започаткувати восени цього року виміну студентів із університетами Москви і Ленінграду. Американські студенти в Совєтському Союзі мали б користати із стипендій совєтського уряду, а совєтські студенти в Шикаґо одержували б стипендії від університету.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ СВЯЩЕНИК ЗАПОЧАТКУВАВ МОЛИТВОЮ ЗА УКРАЇНУ НАРАДИ СЕНАТУ ЗДА В РОКОВИНИ ПРОГОЛОЩЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Вашингтон. — Наради Сенату З'єдинених Держав 23-го січня (21 і 22 січня Сенат не мав нарад) започаткував молитвою за Україну представник Української Православної Церкви в ЗДА, всеч. о. Степан Галик-Голутяк з Клівленду, Огайо. Проведена ним молитва в українському перекладі звучить:

„О небесний і ласкавий Боже, Духу Правди, Твоя сила є невимовна, Твоя слава незбагнення, Твоя ласка безконечна і Твоя любов до людського роду невимовна. Тебе ми славимо. Ми живемо в часах великого неспокою і напруження. Темні і злі сили безбожного комунізму загрожують поневоленням все більше і більше волелюбних народів. Багато націй впали вже жертвою брутальної сили і насильства комуністичного імперіялізму. Першою з цих націй була Україна, яка сьогодні відзначає 40-ві роковини відновлення і проголошення її незалежности. Тільки Тобі, о Боже, відоме терпіння, гніт, каторга, ув'язнення, голодова смерть мільйонів чоловіків, жінок і дітей в Україні та подібне в інших країнах, яких зустріла така сама доля. О, великий і милосердний Боже, приспіши день, в якому всі народи будуть вільні; пошли світові справжній і тривкий мир. Скріпи відвагою і рішучістю тих, що чинять Твою святу волю. Благослови, о небесний Отче, тих твоїх слуг, що перебрали відповідальність проводу в нашому уряді у вільному світі. Дай їм силу і любов у серцях; заохоти їх до великих діл у їхніх починаннях. Хорони їх і веди їх ласкою Твого Святого Духа, щоб сталася Твоя воля. Нехай навіки буде благословенне Ім'я Твоє. Амінь".

Молитвою за Україну були започатковані також наради Палати Репрезентантів два дні раніше, 21-го січня. В Палаті молитву провів всеч. о. д-р Мелетій Войнар, ЧСВВ, асистент професора східнього канонічного права на Католицькому Університеті Америки. Український текст тієї молитви був поданий у передньому числі „Свободи".

ГУБЕРНАТОР МАЙНЕР, СТЕЙТОВИЙ СЕНАТОР МОРРЕЙ ТА ПОСАДНИК МІСТА ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВРОЧИСТОМУ ВІДЗНАЧЕННІ РОКОВИН 22-го СІЧНЯ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі. — Одна з найбільш величавих імпрез у цьогорічному відзначуванні 40-річчя проголошення незалежности Української Держави відбулась минулої неділі, 26-го січня, в цьому місті, що є голозним осідком Українського Народного Союзу. В імпрезі з цієї нагоди взяли участь губернатор стейту Роберт Б. Майнер, посадник міста Чарлз Вітковскі та дотеперішній стейтовий сенатор і член комісаричної управи міста і один з найбільш надійних політичних діячів, відомий знавець України і її історії — Джеймс Моррей. Губернатор, що прибув на свято разом із своєю дружиною, виголосив палку промову, — стверджуючи, що український нарід своєю героїчною боротьбою проти комуно-московської тиранії та своїми жертвами в тій боротьбі обороняє весь вільний світ перед загрозою такої самої трагічної долі, яку зазнала і досі зазнає Україна. Губернатор переконаний, що багато з нас ще доживе тієї щасливої хвилини, як Україна буде знову вільна і незалежна. Подібні думки із великим знанням української історії та українських змагань, висловлював сенатор Джеймс Моррей. Посадник міста Чарлз Вітковскі передав приявним офіціяльне привітання, порівнюючи українські ідеали, висловлені в Актах 22-го січня, з американськими ідеалами.

Імпрезу започатковано відспіванням американського і українського національних гимнів, а відкрив її коротким словом голова місцевої філії УКК п. А. Шаран. Монсіньйор Йосип Баца, місцевий український католицький парох, відчитав відому молитву за український нарід митрополита Андрея Шептицького, а українську промову виголосив ред. Іван Кедрин-Рудницький. Імпрезою керував відомий місцевий і стейтовий діяч адв. Марсел Ваґнер, виголосивши на початку палку промову та представляючи опісля гостей і виконавців програми. Мистецьку частину програми виконали хор „Думка" з Ню Йорку під диригентурою мґр Л. Крушельницького і при фортепіяновому акомпаніяменті Р. Стецури, танцювальна група Івана Фліса і солісти Лев Рейнарович і п-ні Н. Гриньох при акомпаніяменті проф. Полевського. Був окремий привіт для приявних на залі коло 2 десятків учасників українських визвольних змагань із сеньйором д-ром Білозором на чолі. Порядком на залі займалися пластунки і пластуни. Імпрезу закінчено відспіванням „Не пора".

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ ВІДЗНАЧЕНО УРОЧИСТО У КЛІВЛЕНДІ

Клівленд. — Заходами Злучених Українських Товариств міста Клівленду, Відділу УККА, відбулася в неділю 26-го січня ц. р. у залі Динколн Гайскул урочиста Академія для відзначення 40-річчя проголошення української незалежности і 39-річчя української соборности. Після відчитання Четвертого Універсалу та телеграми през. Айзенгавера з приводу 40-річчя проголошення української незалежности промову українською мовою виголосив ред. В. Душник і англійською мовою голова Злучених Товариств адв. Малицький. Конґресмен Майкел Фіґен, не маючи можливости взяти особисто участь у святкуванні, передав своє особисте привітання для учасників свята. Міську управу і посадника міста Клівленду репрезентував радник Іван Білінський. В академії взяли участь представники чеської, латиської, литовської та юґославської національних груп й інші національні групи надіслали свої письмові привітання. На мистецьку частину свята склалися виступи хору „Дніпро", спів відомої співачки з Бразилії Й Мацюк та деклямація Дарії Голубець.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" В НЮ ЙОКУ, що з великим успіхом виступив на імпрезах для відзначення 40-річчя української незалежности в Ню Йорку 19-го січня і в Джерзі Ситі 26-го січня. В суботу, 25-го січня, цей хор відбув свою традиційну „Просфору" в великій і переповненій місцевими і позамісцевими гістьми залі Шато Ґарден, яка в цьому році була одною з найвеличавіших, справжніх ґаля товариських імпрез. Просфору посвятив парох української католицької церкви св. Юра веч. о. І. Лотоцький, ЧСВВ, а мистецьку програму виконали хор „Думка" та артисти Українського Театру в Америці під керівництвом дир. Й. Гірняка. Від „Думки" вітали гостей п. Пашківський та д-р Карпевич.

В АНКАРІ РОЗПОЧАЛАСЬ КОНФЕРЕНЦІЯ ДЕРЖАВ БАҐДАДСЬКОГО ПАКТУ

МІЖ УЧАСНИКАМИ Є ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС І АНГЛІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СЕЛВАЙН ЛЛОЙД

Анкара. — У столиці Туреччини Анкарі розпочалась в понеділок 26 січня ц. р. конференція 5-х держав Багдадського пакту, а саме Англії Туреччини, Ірану, Іраку і Пакістану. Однак центральною фігурою на цій конференції є державний секретар Джан Фостер Доллес, який прибув на чолі численної американської делеґації. Тому, що ЗДА не є офіційним членом БаБагдадського пакту, а тільки членом його трьох комісій — військової, культурної і економічної — то формально Багдадського пакту, а тільв характері обсерватора. Але — за одностайним ствердженням середньо-східних кореспондентів — від з'ясування дальшого відношення ЗДА до Багдадського пакту, себто альшої активної підтримки, що її ЗДА дасть тому військово-політичному бльокові, залежить вся його доля. Головою конференції в характері господаря є турецький прем'єр Аднан Мендерес, який на два дні перед конференцією несподівано полетів до столиці Іраку Багдаду для нарад з тамошніми найвищими державними мужами. Ірак — за твердженням обсерваторів — найбільш хвилюється з приводу натиску, що на нього роблять деякі інші арабські держави, неприхильно настроєні до Багдадського пакту, який ніби стоїть під диктатом „західніх імперіялістів", Англії і Америки.

Державний секретар Доллес прилетів в неділю 26 ц. м. з Тегерану, де він нараджувався з шахом Різою Палеві. Внаслідку препоганої погоди його літак не міг приземлитись на анкарському летовищі і мусів летіти до Істанбулу, тому й даремне очікували його на летовищі турецький прем'єр і інші державні достойники. Між приявними на конференції є також англійський міністер закордонних справ Селвайн Ллойд. Тому що до Анкари несподівано прилетів англійський губернатор Кипру Фут, видно, що англійські державні мужі використали нагоду, щоб з турецьким урядом переговорювати про можливості розв'язки проблеми Кипру. Як відомо, Туреччина противиться признанню кипрським грекам права самовизначення, бо боїться, щоб Кипр не перейшов під суверенність Греків. На Кипрі живе 100,000 турків поруч із 400,000 греків, і турки воліють перебувати під англійською адміністрацією. В день прибуття Доллеса до Анкари невідомі спричинники — напевне комуністи — кинули одну бомбу недалеко американської амбасади та другу — біля американської книгарні. Ніяких шкід ані втрат у людях не було. Антисовєтський Багдадський пакт є предметом постійних атак збоку СССР.

Москва узалежнює заборону ракетної зброї від ліквідації американських баз

Москва. — Совєти готові погодитись на проголошення заборони балістичних ракет, як новітньої зброї, якщо ЗДА погодяться на заборону також атомової і водневої зброї та на ліквідацію своїх заморських баз, якими вони — ЗДА „окружили Совєтський Союз і інші соціялістичні країни" — заявив Нікіта Хрущов в минулу середу у великій промові, що її виголосив на з'їзді сільсько-господарських робітників в столиці Білорусі, Мінську. Текст тієї промови проголошено в Москві щойно в суботу. Вона була першою відповіддю на останнього листа през. Айзенгавера до совєтського прем'єра Булґаніна. Не називаючи виразно того листа, Хрущов заявив, що у відповіді на совєтську пропозицію скликати нову конференцію „на вершинах", західні держави поставили Москві „ультимат", щоб спершу поладнати різні „неможливі проблеми". Що Хрущов розумів під „неможливими проблемами" — ані він ані совєтські коментарі не пояснили. Він далі настоював, що конференція „на вершинах" необхідна, але водночас знову прогрожував нанесенням „розторощливого удару" тим, хто заатакує Совєтський Союз. Мовляв, СССР мають далекосяжні ракети, якими можуть поцілити „кожне місце" на земному ґльобі", а Америка такої зброї не має. — З півофіційних кол у Вашинґтоні заявили, що передумова Хрущова, — щоб ЗДА зліквідували свої заморські бази — не надається навіть під дискусію. Які є насправжні заміри Совєтів — хотів перевірити американський амбасадор у Москві, Левеллин Томпсон. Перед своїм виїздом до ЗДА на наради з през. Айзенгавером над дальшою політикою супроти СССР — Томпсон зголосився до совєтського міністра закордонних справ Ґромика. Але той заявив тільки, що листа през. Айзенгавера до Булґаніна „студіюють" і у відповідному часі дадуть на нього відповідь. Знову ж у Вашинґтоні — перед своїм виїздом до Москви, відкликаний туди совєтський амбасадор Георгій Зарубін склав візиту віце-президентові Ніксонові і розмовляв із ним близько три чверті години. Зарубін заявив журналістам, що його розмова з Р. Ніксоном буде „безумовно корисна для загального миру".

В АМЕРИЦІ

● **Дітройтська конвенція спілки Об'єднані Автомобільні Робітники** радила в останніх днях минулого тижня над устійненням робітничих домагань, що з ними виступлять її репрезентанти весною цього року під час переговорів із керівництвами „великої трійки" автомобільного промислу. Автомобільні робітники домагатимуться — згідно з пропозиціями Волтера Рутера — з одного боку, відповідного підвищення заробітних платень і допомог на випадок безробіття, а з другого — відповідного процентового розподілу між робітниками частини чистих прибутків в тому випадку, якщо ці прибутки перевищуватимуть вже після заплати податків десять процентів чистого капіталу. Представники автомобільних корпорацій назвали проєкт Рутера, особливо ж, якщо йде про розподіл частини чистих прибутків — цілком нереальним.

● **Демократичний конґресмен Франк Томпсон, мол.,** з Ню Джерзі, подав на вирішення Конґресу пропозицію підвищити асиґнування на кошти, зв'язані з участю ЗДА у Брюссельській Світовій Виставці, що починається в квітні ц. р. З передбачених на цю справу 12,345,000 долярів 545,000 долярів мало б піти на сплату податків і забезпечення. През. Айзенгавер звернувся до Конґресу з пропозицією признати додаткових 2,045,000 долярів на згадану ціль. Совєти асиґнували на кошти своєї участи 50,000,000 долярів.

● **Георгій Зарубін,** що був досі амбасадором Совєтського Союзу в Вашинґтоні, склав у п'ятницю 24 січня ц. р., перед своїм від'їздом до Москви, офіційну візиту віце-президентові ЗДА і водночас голові Сенату Ричардові Ніксонові. Наступником Зарубіна призначила Москва Міхаїла А. Меншікова.

У СВІТІ

● **Згідно з даними британського Податкового Бюра** в 1957 р. значно збільшилося в Англії, у порівнянні до 1956 року, споживання горілки, вина і пива. Споживання самої горілки зросло на 500,000 ґальонів — до 12,850,000 ґальонів. На 25 процентів збільшилися кількість закладів, зроблених під час футбольних змагань. Податковий уряд одержав від цих закладів 21,300,000 фунтів (59,640,000 долярів) податків.

● **Мірза Айдароглу Ібраґімов,** що був головою президії Верховного Совєту Азербайджанської ССР ще з 1953 року, зрезиґнував із свого становища „на власне бажання". Як подає ТАСС, його наступником „обрано" Ільяса Карімоґлу Абдулаєва.

● **Переговори між представниками єгипетського уряду** і репрезентантами акціонерів колишньої Універсальної Компанії Суеського Каналу в справі претенсій цієї компанії, зв'язаних із націоналізацією каналу та його влаштувань єгипетським урядом відбудуться в другій половині лютого ц. р. у Римі. В переговорах візьмуть участь також представники Міжнародного Банку для відбудови і розвитку, які недавно відбули в цій справі наради з представниками єгипетського уряду в Каїро.

● **В Нікозії на Кипрі** відбулися минулого тижня демонстрації, влаштовані лівими партіями на знак протесту проти застрілення кипрськими націоналістами двох провідників професійних робітничих спілок. Сутички між членами лівих партій і членами ЕОКА (права терористична група) відбулися з цього приводу також по інших містах Кипру.

● **В Калькуті,** (Індія) закінчився в четвер 23 січня 8-денний страйк портових робітників У страйку брало участь понад 12,000 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОЛЛЕС В АНКАРІ

У понеділок, 27-го січня, почалась в Анкарі, столиці Туреччини, конференція країн Багдадського пакту, в якій бере участь в ролі спостерігача також американська делегація з державним секретарем Джаном Фостером Доллесом на чолі. Багдадський пакт гуртує 5 держав, які ступнево приступали до нього, почавши від 24 лютого по 12 жовтня 1955 року: Англія, Туреччина, Ірак, Іран і Пакістан. З'єдинені Держави формально до цього бльоку не належать, але фактично були головним ініціятором його створення і активно підтримують його в трьох ділянках: військовій, політичній і економічній. Доллес, виїжджаючи до Анкари, підкреслив, що ЗДА не мають заміру змінювати свого становища щодо приналежности до того бльоку, бо, мовляв, існують ті самі причини, які сформували те становище, але що прибеністо на тій конференції державного секретаря ЗДА хочуть замаркувати поважне значення, що його прикладають до Багдадського пакту.

Значення Багдадського пакту відразу стане ясним, коли поглянути на географічну мапу. Всі чотири мусульманські держави, що становлять його членство, за винятком Англії, як західньо-европейської покровительки, межують від півночі з Совєтським Союзом. Усі ці держави лежать на шляхах історичної експансії імперіялістичної Росії — раніше царської, тепер совєтської. Стати збройною ногою над Перською затокою і над Індійським океаном — це була завітна мрія царів і після них —, московських большевиків. Адже загарбання ними середньо-східньої нафти, — це спаралізування економіки Англії і цілої Західньої Европи. Тому тільки під цілком прозорою загрозою збройної інтервенції збоку ЗДА совєтські війська забрались геть з північного Ірану, що його обсадили були за останньої війни.

Зрозуміло, що від першого дня постання того пакту, коли започаткували його двосторонним союзом Туреччина й Ірак, Совєтський Союз повів проти нього найнеперебірливішу кампанію. На гачок облудних і підступних аргументів Москви вхопився Єгипет: мовляв, мусульманський Ірак, член Арабської Ліги, „зрадив" Лігу, приступивши до нової міждержавної конфігурації; Туреччина хоче позбавити Єгипет його „природнього лідерства" в мусульманському світі; Туреччина й Ірак „запродались" західнім капіталістам-колоніялістам. І сам Єгипет почав постійно і систематично виступати проти Багдадського пакту, а незабаром після того до нього приєдналася і Сирія. Під впливом цієї пропаганди Йорданія та Ливан, які дуже поважно призадумувались над справою приступлення до Багдадського пакту, від нього відсахнулись.

Заплянована подорож Доллеса до Анкари викликала в Москві переполох і лють. Появилась нова довга заява шантажевого характеру, проголошена речником совєтського міністерства закордонних справ, Ільїчовим, на адресу всіх тамошніх країн, в якій перестерігається їх, щоб вони спротивилися влаштуванню на своєму терені американських ракетних баз. Большевики у своїй демагогії дійшли до того, що підкреслили незгідливість буцімто принципів мусульманської віри з атомово-ракетною зброєю. У відповідь державний секретар Доллес назвав цей совєтський зворот „неймовірною ароганцією": мовляв, режим, який безбожництво хоче насадити в усьому світі, повчає мусульманські народи, що їхня віра забороняє їм мати для своєї оборони ту зброю, яку вже має Москва!

Натомість появились вістки, що держави Багдадського пакту натискатимуть на Доллеса, щоб він змінив своє становище і признав, що протягом останніх трьох років, а особливо 1957-го року, зайшли такі поважні зміни, які цілком виправдували б приступлення ЗДА до Багдадського пакту. Найповажнішою зміною є факт, що Совєти твердою ногою стали в Сирії, як монопольний доставець зброї та контролер її економічного стану. Далі, на просовєтському збіговищі азійсько-африканських делегатів в Каїро, що відбулося минулого місяця, рішено створити „малий Комінформ", як централю совєтської підривної акції на Середньому Сході.

Цим подіям треба протиставити скріплення авторитету і сили Багдадського пакту. Міжнародне напруження піднесло також стратегічне значення країн, приналежних до Багдадського пакту. За газетними вістками, Совєти приступили до влаштовування ракетних баз у Болгарії, Альбанії та в своїх середньо-азійських „республіках", суміжних з державами Багдадського пакту. У відповідь повинно прийти усучільнення військових плянів та оборонних приготувань всіх трьох протисовєтських бльоків: НАТО, СЕАТО і Багдадського пакту (званого в скороченні МЕАТО — Середньо-Східній оборонний пакт).

РЕВІЗІОНІЗМ — ЗАГРОЗА ДЛЯ МІЖНАРОДНОГО КОМУНІЗМУ

Очолюваний і ведений московськими большевиками міжнародний комунізм на протязі десятиріч здійснюваної ним „диктатури пролетаріяту", чи, точніше кажучи, здійснюваної з допомогою насильства і терору влади комуністичних партій, мав чимало внутрішніх ворогів, що їх охрещувано як найбільшу загрозу не тільки для реалізації пропагованої світової революції, але й для самого існування комуністичних партій і комуністичного руху в цілому. Таким страховищем для московських комуністів був колись меншевизм, потім буржуазний націоналізм, ще далі троцькізм, тітоїзм чи пак національний комунізм, космополітизм, а востаннє ворогом число 1, найгіршим страхіттям став ревізіонізм. У совєтських публікаціях і деклараціях останнього часу, в промовах і заявах комуністичних верховодів в усьому світі — починаючи від Китаю по З'єдинені Держави Америки з їхніми фостерами і деннісами — страхітливе для комуністів словечко „ревізіонізм" повторюється на всі лади.

Загрозі цього „ревізіонізму", що його комідеологи пов'язують зумисне із зовнішніми „ворогами", присвятили головну увагу учасники листопадової „наради представників комуністичних і робітничих партій соціялістичних країн", що відбулася в Москві і мала б заступити розв'язані Москвою Комінтерн і Комінформ. В опублікованій цією нарадою декларації говориться цілком таки відкрито, що „комуністичні партії вважають в сучасних умовинах головною небезпекою ревізіонізм, чи інакше — правий опортунізм, як прояв буржуазної ідеології, що паралізує революційну енергію робітничої кляси і вимагає вдержання або відновлення капіталізму.".

Не тільки широким робітничим масам, але й навіть низовим комуністичним кадрам зміст цього слова цілком туманний. Дуже характеристичним доказом цього може й бути те, що совєтські офіційні комуністичні органи, такі, як „Ізвєстія", як теж офіціози комуністичних партій в інших країнах примушені роз'яснювати своїм читачам, що таке „сучасний ревізіонізм", в чому він виявляється і чим він небезпечний для комуністів.

Широченну відповідь на запити читачів у цій справі надрукували за підписом якогось правовірного А. Бутенка московські „Ізвєстія" в числі з 28 грудня 1957 року п. н. „Обличчя сучасного ревізіонізму". У вступі до цього вимушеного і також досить туманного роз'яснення стверджується, що „ревізіонізм — це ворожа для творчого марксизму течія всередині робітничого руху, яка під маскою розвитку марксизму здійснює ревізію — перегляд його основних, випробуваних життям принципів, намагається замінити їх антинауковими буржуазно - реформістськими поглядами".

Поклавши на папір таку „велемудру" дефініцію і вважаючи, мабуть, що вона нічого не вияснює і нікого не переконує, автор відповіді, для відстрашення всіх і вся від цього справжнього комуністичного чортовиння, пов'язує „триклятий ревізіонізм" з усіма страхіттями, що ними були для комуністичних партій на протязі їх існування — буржуазія, дрібна буржуазія, і її дрібнобуржуазні погляди, домарксівський соціялізм, соціял-демократизм, троцькізм, анархо-синдикалізм, національний комунізм і т. д. Коротко кажучи, ревізіонізм в очах совєтського компартійного ідеолога — це усосіблення антикомуністичних рухів і течій, і тому краще триматися від нього здалека, відхрещуючись і виклинаючи його, як колись у середновіччі чорта. Особливо ж бо небезпечний цей ревізіонізм, на думку Бутенка, ще й тим, що він виник і діє всередині самих „робітничих", значить комуністичних партій, і однією з його загрозливих прикмет є вміння „поискуснее замаскироваться, облачиться в социалистические одежды". Докладнісінько такими ж словами характеризували диявола середньовічні боязливі ченці у своїх античортівських екзорцизмах.

Характеристика ревізіонізму і ревізіоністів на тому не вичерпується. Для дальшого „погноблення диявола і його слуг" комуністичний ретроґард Бутенко стверджує, що ревізіоністи небезпечні ще й тим, що вони, виступаючи під маскою борців за „поліпшення марксизму", проголошують, що марксизм перестарів, втратив значення для суспільного розвитку, значить став непридатним в сучасних умовах. А вже, щоб цілком відстрашити низових комуністів і підсовєтські та сателітні маси від „ревізіонізму", Бутенко згадує таких „контрреволюціонерів, як польський публіцист Л. Колаковський, що посмів назвати марксизм . . . „утопією, яка втратила всяке актуальне значення", як американські ревізіоністи й інші західні капітулянти, що хотіли б „обмежити ролю комуністичної партії тільки ідеологічними і виховними функціями", як югославський ревізіоніст Джілас, що посмів назвати революцію „кривавий фашистський бунт на Мадярщині", як мадярський ревізіоніст Імре Надь, що назвав мадярську революцію 1956 року „національним демократичним рухом", як італійський ревізіоніст А. Джолітті, який проголосив погляд ,що „встановлення диктатури пролетаріяту можливе тільки у відсталих з економічного погляду країнах", і т. п. Всі ці „ревізіоністичні погляди" — за словами Бутенка — „плід з одного дерева — буржуазної ідеології", з якою всім комуністам треба вести непримирну безкомпромісову боротьбу.

Чи поможуть всі ці підкріплювані біблійною фразеологією роз'яснювання, вмовляння і заклики „відступися сатано!" перемогти сучасну цілком таки внутрішню загрозу розкладу всередині комуністичних партій — треба дуже сумніватися. У протилежності до таких проявів, як троцькізм чи анархосоціялізм, ревізіонізм, як це стверджують самі проводи компартій, став масовим внутрішнім рухом в рямцях самих комуністичних партій особливо ж на Заході, в сателітних країнах і частинно в Совєтському Союзі. Тож недаремне Гомулка мусить вичищувати на 50 процент польську компартію від „догматиків та ревізіоністів", а Кароль Расілер словацьку компартію від „фашистів і капіталістів", що „пролізли на всі важливі пости в партії та в уряді". І недаремне американські Фостери мусять ліквідувати — для врятування своєї компартії від ревізіонізму Фастів і Гейтсів — власні комуністичні пресові органи. Як недаремне теж московська „Правда" мусить публікувати довжелезну відсіч (в числі з 16 січня ц. р.) на започатковану австрійськими комуністами „ревізіоністичну" акцію в справі створення окремої нової, вже справді „соціялістичної партії Австрії" на базі відкинення марксизму, що був „добрий в добу нафтової лямпи, але не сьогодні, в часи неонових лямп".

Сучасний ревізіонізм, як виходить із цих прикладів, це не „страховище" чи „сатана", що страшать у „міжнародному комуністичному домі", не якась примара чи фантом. Це — рух, який росте безупину і загрожує самим основам комуністичних режимів, побудованих з допомогою насильства і нелюдської експлуатації одурених і поневолених робітничих та селянських мас.

Ярослав Курдидик

ВИХІД З МІЛІТАРНОГО НЕДОВІР'Я

Останній розвиток воєнної технології та демонстративні совєтські успіхи з розвитком міжконтинентальних ракет і вистрілюванням „спутніків" викликали в Америці своєрідну кризу довір'я до власної військової могутности. Діло в тому, що в ЗДА витворилося після закінчення другої світової війни поняття, що вони — одинокі пани повітряних просторів у всьому світі, так само, як Англія в 19-му сторіччі вважала себе за „королеву всіх морів". Підривання тої впевнености прийшло несподівано як для ЗДА, так і для її альянтів. ЗДА не залишається нічого іншого, як змобілізувати всю свою економічну й технологічну міць не лише для того, щоб якомога скоріше надолужити втрачене, але й для того, щоб поставити себе на упривілейоване місце у майбутній конфігурації збройних сил.

Нічого дивного в тому немає, що у ЗДА з почуттям самовпевнености щодо переваги в повітрі прийшло було з черги „замороження" дипломатичної і політичної елястичности, що виявилося у безплідних конференціях в справах роззброєння, які тягнулися з перебоями кілька років. У підсумках це дало занедбання оборони підтримкою розсаджування СССР з середини при допомозі відцентрово діючих сил поневолених народів.

Політична неоднозгідність, яка виявилася під час і після конференції членів НАТО в Парижі, віддзеркалювала факт, що представники окремих держав почали відноситися до пропозицій ЗДА із застереженням. В останньому часі бачимо, однак, що всі вони починають „переорієнтовуватися". Вони вже краще розуміють свою залежність і відношення до тієї сили, якою є ЗДА, і поволі приходять до висновку, що годі вже тупцювати на одному місці з перебільшеним упередженням, що, мовляв, ми незначні своєю мілітарною силою і найкраще для нас залишитися невтральними й не дразнити „великого сусіда". Члени НАТО, які заперечили проти побудови американських ракетних баз на своїй території, щоб не викликати большевицького гніву, почали розуміти ту просту істину, що ці бази будуть корисними не так для ЗДА, як для їхніх же власних оборонних інтересів. Адже ж це зовсім простий розрахунок, що своєю згодою на влаштування таких баз вони відстрашать большевиків від атакування середньосяжними ракетами Німеччини, Франції, Англії і взагалі Західньої Европи з уваги на те, що могтимуть здобутися на негайну відплату зі своїх територій. А далі, коли їм вдасться своїм включенням у негайну акцію зредукувати до деякої міри обстріл ЗДА далекосяжними ракетами, то це дасть їм стовідсоткову запоруку, що ЗДА, зі свого боку, переведуть „остаточну відплату" і, розбивши большевицьку воєнну машину, усунуть всяку дальшу загрозу для членів НАТО.

ЗДА стали віч-на-віч ще з однією дуже важливою проблемою ,а саме — як бути їм у відношенні до Багдадського пакту. Чи вступити їм туди як повноправний член і перебрати на себе таку саму провідну ролю, як в НАТО, чи, навпаки, залишитися у такому відношенні до нього, як досі, обмеживши свою діяльність „обсервацією", моральною та економічною підтримкою. Студіювання колективної акції промовляє за те, що особливо тепер, незалежно від того, яку оборону розбудовують і матимуть большевики, їм прийдеться виконувати це завдання тим важче, чим рідше уфортифіковані й обсаджені будуть їхні периферії включно з кордонами, що розтягаються на 15 тисяч миль.

З уваги на безпеку ЗДА і їхніх альянтів, не подається ніяких подробиць про те, які істотні корективи переведено за останній час на різних важливих стратегічних „перехрестях", але в загальному відомо, що від деякого часу фльоти Тихого та Атлантійського океанів, не згадуючи вже про 6-ту фльоту на Середземному морі, знаходяться у повному воєнному поготівлі. Те саме відноситься й до САК (Стратеджік Ейр Коменд), при чому військові фахівці немов би знехотя натякають, що тепер не передбачається ніяких „ускладнень" такого порядку, як то було в часі Корейської війни, коли обмежувано роди зброї, сили і обшир, де вони могли діяти. У загальному пляні „гльобальної остаточної відплати", — як висловився недавно ген. Паввер, включається в дію все, що тільки „порушується" і може завдати ворогові поразки або втрати.

В основному вважають, що сучасні стратегічні пляни і дії почнуть основно мінятися й перебудовуватися не скоріше, як у 1965 році. Військові знавці обраховують, що до того часу будуть готові всі роди ракет — від наймогутніших своєю нищівністю міжконтинентальних аж до ракет-перехоплювачів. До того часу всі евентуальні воєнні дії проходитимуть все ще „під знаком" джетового бойового летунства із сукцесивним включуванням поодиноких типів керованих і балістичних ракет. Іншими словами, це буде період, в якому розбудова ракет проходитиме „під охороною бомбовиків".

Осип Залеський

„ЩЕДРИК"

Одною з найпопулярніших українських народних пісень, співаних в періоді Різдвяних Свят, є щедрівка „Щедрик". Слухаємо її і на українських радіопередачах і на американських і на грамофонних пластинках у виконанні українськими і не-українськими хорами. Може й тому буде цікаво нашим читачам почути дещо про цю пісню.

„Щедрик" — це одна з найстаріших українських народних пісень з циклю щедрівок. Випровадив її у світ Микола Леонтович (1877-1921), а спопуляризував Олександер Кошиць, який виконав її вперше у Києві в 1916 році з київським студентським хором на концерті колядок. Згодом „Щедрика" пізнала Західня Европа і Америка, бо ця пісня була в програмі славної Капелі Кошиця.

„Щедрик" записаний у м. Краснополі, Житомирського повіту, на Волині, як це подає Поліщук-Остапович у збірнику народних пісень з 1913 року. Щедрівки співали у нас на зах.-українських землях на „Щедрий Вечір" перед святом Богоявлення (Йордану), але первісно співано їх в періоді Нового Року, а що Новий Рік давно обходили весною, тому й щедрівки мають здебільша весняний характер. Щойно з приходом християнства в Україну ці пісні затратили свій первісний характер і увійшли до циклю Йорданських пісень, подібно як передхристиянські колядки увійшли до циклю Різдвяних пісень, в яких прославляється народження Божого Сина. Текст „Щедрика" такий:

Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати.
Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару:
Там овечки покотились,
А ягнички народились.
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
Хоч не грошей — то полова,
В тебе жінка чорноброва.

У примітках до збірника народних пісень М. Леонтовича, виданого Українською Книгарнею в Саскатуні (Канада) подано, що в одному рукописі Леонтовича справлено текст цієї пісні і, замість „хоч не грошей", дописано: „але гроші — то полова". Можливо, що і так звучить це місце у первісному тексті. Як бачимо, і сам текст пісні вказує на її весняний характер, бо і ластівки прилітають в Україну весною, і ягнички родяться весною.

З музичного боку „Щедрик" є зразком архаїчної пісні, бо її мелодія складається всього з чотирьох тонів (б, а, б, г), які творять тритонічний музичний лад б, а, г, з основним тоном „а" (ля). Такі музичні лади, на думку німецького музичного етнографа В. Віори, належать до найстарших щодо походження і зустрічається їх у діточих піснях та обрядових давнього походження. Пісні цієї будови свідчать про давнє походження самої музики і тому є цікавим предметом дослідів в історії музики. Вони є праформою, з якої розвинулися форми сучасної музики. (В. Віора: Про дво- до чотириступневі музичні лади в старій Европі). На думку деяких дослідників музики як Валляшек, Лях, Ляхман, Горнбостель, нинішні музичні ступениці розвинулися з архаїчних одно-, дво- і тритонових, які задержалися найдовше у віддалених осередках людського побуту, як хоч би наш „Щедрик" — у лісистих землях Волині. Подібним зразком архаїчної української народної пісні є „Дударик", записаний на Кубані, якого мелодія (а, г, фіс, г, а, фіс) збудована теж в тритоновім ладі (а, г, фіс, з основним тоном „г" (соль).

З убогої мелодійної лінії „Щедрика" зумів Леонтович створити хоровий твір-перлину, який скоро спопуляризувався не тільки в Україні і серед українців на чужині, але також і в музичних кругах західнього світу, зокрема в Америці.

ДЕМОКРАТИ ДОМАГАЮТЬСЯ НЕГАЙНОЇ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПЕНТАГОНУ

Вашингтон. — Демократичні представники в Конгресі натискають на президента Айзенгавера, щоб якнайскорше перевів реорганізацію департаменту оборони. Впливовий демократичний сенатор — Майк Менсфілд заявив, що президент повинен швидко зліквідувати ту цілу „Корпорацію" в Пентагоні, яка складається аж із 33 секретарів, асистентів секретарів та їх асистентів. — 25-го січня през. Айзенгавер відвідав Пентагон і тим способом підкреслив своє особливе зацікавлення реорганізацією департаменту оборони. Айзенгавер впродовж двох годин був присутній на нарадах найвищих військовиків і окремих дорадників, які обговорювали справу реорганізації шефів штабу. — Після того, як Президент залишив конференційну залю секретаря оборони Ніла Г. МекЕлроя, наради продовжувалися без нього майже ціле пополудне. Демократичний сенатор Майк Менсфілд і республіканський сенатор Вільям Ф. Новленд прихильно коментували участь Президента в цих нарадах, хоч не є відомо, яке становище в цій справі займає Президент. Недавно він заявив, що бажає, щоб був тільки один шеф штабу для всіх родів зброї. Республіканські сенатори Новленд і Стайлес Бріджес заявилися проти того, щоб був тільки один шеф штабу для всіх трьох родів зброї. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті заявив, що Айзенгавер сам вирішив піти на наради до Пентагону, а не запрошувати зацікавлених ними нарадами до Білого Дому.

А. Драган

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

(5)

З такого становища до гетьманського перевороту подано й дальші повідомлення в „Свободі" про події в Україні. Заголовки цих повідомлень: „Продовжуються німецькі насильства в Україні"; „Рука центральних держав у поваленні правительства УЦРади", і т. п. Для характеристики дальших повідомлень подаємо окремі заголовки з поодиноких чисел „Свободи":

14-го травня. Гетьман Скоропадський заповідає земельні реформи. Поступовання німецьких властей на Україні викликало роз'ярення серед населення. У Києві розпочалися мирові переговори між Україною і Росією.

18-го травня. Правительство України проголошує свою програму. „Свобідна незалежна і сильна Україна" має бути кличем нового правительства. Ген. Рогоза іменований міністром війни в новім українськім правительстві. Протинімецькі настрої в Україні. Воєнний стан в Одесі, Полтаві і Катеринославі.

21-го травня. На цілій Україні проголошено воєнний стан. Мирові переговори між Україною і Росією почнуться 22-го травня.

23-го травня: Домашня війна на Україні. Українська Центральна Рада існує дальше. Гетьман Скоропадський організує проти неї військо. Німці мають намір всю власть на Україні взяти в свої руки.

25-го травня. Завзята боротьба в Києві. Утеча правительства Скоропадського з Києва. Пруські полки спішать на поміч. Поляки ведуть торг з австрійським правительством — залишилися проти поділу Галичини.

28-го травня. Українські селяни проти гетьмана Скоропадського. Мирові переговори України з Москвою мають початись 28 травня. Проголошення Білоруської Республіки під німецьким військовим протекторатом.

У червні

Упродовж червня перші великі заголовки в „Свободі" відносяться переважно до подій на західньому фронті, зокрема до наступу німців на Париж та до активности на італійському фронті. В українських справах заголовки говорять про такі події: УКРАЇНА ПРИЗНАЛА НЕЗАВИСИМІСТЬ БІЛОРУСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ; Мир між Україною і Москвою буде аж по звільненні всіх українських земель; Українська Рада з Далекого Сходу домагається влучення до України Манджурської і Амурської областей; Українські і московські делегати підписали тимчасовий мировий договір; УКРАЇНА НАПЕРЕДОДНІ ПРОТИНІМЕЦЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ; Велика пожежа в Києві; Цар Николай і його син не живуть; Урядова криза в Австрії через Галичину.

У липні

Коротка характеристика заголовних повідомлень у „Свободі" за липень 1918 р.: Битва над Марною; Натяки на можливість збройної альянтської інтервенції в Східній Европі; Україна і Московщина погодились застосувати етнографічний принцип у переговорах для визначення кордонів; Збільшується спротив і виступи українських народних мас проти уряду гетьмана Скоропадського; В Московщині здавлено спробу протибольшевицької революції.

У серпні

Подібно, як і в попередніх двох місяцях, головні повідомлення в „Свободі" відносяться до подій на західньому фронті, зокрема до участи американських військ в боях з німцями. До найважливіших повідомлень в українських справах належить вістка про такі події, як убивство головного команданта німецьких військ на Україні, ген. Айхгорна і його адьютанта, проголошення воєнного стану в усій Україні, масові арешти в Києві та ув'язнення Винниченка і Голубовича, дальше поширення протигетьманського руху та багато вісток про підготову визвольної акції галицьких українців. З Московщини подано вістки про встановлення большевицької диктатури під проводом Леніна, Троцького та Зінов'єва і про розгортання большевицького терору.

У вересні

Повідомлення у вересневій „Свободі" стоять уже під знаком розвалу Австро-Угорщини та капітуляції центральних держав. Головні з них такі:

АВСТРІЯ ПРОСИТЬ МИРУ І ВИЛСОН ВІДКИДАЄ ПРОСЬБУ АВСТРІЇ ПРО МИР. Багато повідомлень про наступи альянтських, зокрема американських військ на західньому фронті. З важливіших вісток ще треба відзначити такі: Америка визнала незалежність Чехословацької республіки; Слов'янські народи Австро-Угорщини напередодні революції. З українських вісток: дальші повідомлення і виступи проти уряду гетьмана Скоропадського та про активність галицьких українців. Під великими заголовками подано вістки про ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР В РОСІЇ та про зірвання Америкою всяких зв'язків з большевиками, які проголосили „воєнний стан" проти Америки.

Рішальні події в жовтні

Усі числа „Свободи" в жовтні стоять вже під знаком рішальних подій. Тому до речі буде перейти знову до реєстру заголовків кожного числа „Свободи".

1-го жовтня. БОЛГАРИ ПРОСЯТЬ АЛЬЯНТІВ ПРО МИР. Альянти зажадали від Болгарії цілковитого зірвання з центральними державами. Німецька соціялістична преса домагається безпроволочного миру і демократичного правительства. Большевики грозять знищенням Москви. Тисячі „буржуазії" падуть жертвою „червоного терору".

3-го жовтня. БОЛГАРІЯ ПІДПИСАЛА РОЗ'ЄМ ОРУЖЖЯ. Страх перед большевиками був причиною, що Болгарія рішила покінчити війну. В Німеччині жадають парляментарного правительства. Цілий кабінет уступив. Організація української армії. Побіда революціонерів коло Канева.

5-го жовтня. ЗАГАЛЬНИЙ ВІДВОРОТ НІМЦІВ У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ. Українці протестують проти заяви австрійського прем'єра в справі полагодження польського питання.

8-го жовтня. НІМЕЧЧИНА ПРОСИТЬ О МИР. Годиться на всі точки, які президент Вилсон подав у своїх бесідах. Австрійський прем'єр Гусарек уступив. Соціялісти і німецькі партії домагаються права самовизначення. Рішучий протест українських послів у Відні проти влучення Східньої Галичини до Польщі.

10-го жовтня. ВІДПОВІДЬ ПРЕЗИДЕНТА ВИЛСОНА: РОЗ'ЄМ ОРУЖЖЯ МОЖЛИВИЙ, КОЛИ ВІЙСЬКА ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ ОПОРОЖНЯТЬ ЗАЙНЯТІ ТЕРИТОРІЇ. Австрія напередодні революції. На місце большевиків має прийти правительство під проводом проф. Мілюкова.

12-го жовтня. ЗМАГАННЯ НІМЕЧЧИНИ ДО РЕСПУБЛІКИ. Німецький цісар мав зректися престола в користь свого сина Августа Вільгельма. Рада міністрів у Відні рішила завести автономію для народів Австро-Угорщини. Завзяті бої у Франції продовжуються.

15-го жовтня. НІМЕЧЧИНА ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ВСІ УСЛІВ'Я ПРЕЗИДЕНТА ВИЛСОНА. Сподіються кризи в українськім правительстві. Україна має стати монархією. Зірвано переговори між Україною і большевиками. Ув'язнення большевицьких делегатів. Україна має ввійти назад в склад давньої неділимої Росії.

Український фабрикант на відвідинах у Польщі

На окремих сходинах Товариства Українських Професіоналістів і Бизнесменів в Шикаго в грудні м. р. в одному із великих готелів Шикаго поділився своїми враженнями з тримісячної поїздки до Европи член цього Товариства — п. Лев Тягнибік, що їздив туди із своєю дружиною і панею Катериною Доманчук. Панство Тягнибоки — це між іншим члени УНСоюзу, активні члени нашої Громади. Пан Лев Тягнибік — це власник одної із наймодерніших під цю пору в Шикаго м'ясних фабрик — що її веде від багатьох літ зі своїми синами. Зокрема останніми роками змодернізував її цілковито, придбавши нові будинки та машини.

П. Л. Тягнибік — уроженець Східньої Галичини, м'ясарську професію вивчив перед першою світовою війною у Львові, належить до того самого покоління, що видало багато висококвaліфікованих наших професіоналістів — ремісників, як відомого львівського м'ясара бл. п. П'явку, шлюсарського майстра бл. п. Стефанівського і інших львівських міщан, українських патріотів. Перед першою світовою війною виїхав до ЗДАмерики, де йому тільки його знання і солідність українського майстра дозволили вибитися у Шикаго у м'ясному промислі на одне із чільних місць. Це місто великого м'ясного промислу не все давало відповідні можливості вийти наверх людині, що зачинала майже з нічого.

На поїздку по Европі вибралися вони в другій половині липня 1957 р. кораблем до Франції, де відвідали Париж, гостювали у Швайцарії та Італії, де оглянули всі цікавіші місця — Рим, остров Капрі, Фльоренцію, Венецію, відтак Австрію, зокрема старий Віденъ, де між іншим були гостями у колишнього пароха Шикаго, о. д-ра В. Гавліча, дальше Німеччину. Враження з цих країн інтересні, але вони в більшості збігаються з тими вістками, що їх маємо у нашій і чужій пресі, тому не будемо їх наводити. Куди цікавіші є помічення з країни, що щойно від деякого часу дозволила заглянути і подивитися на себе також чужинцеві. Ця країна — це Польща, де подорожні перебули кілька тижнів.

Хоч останніми часами маємо нагоду читати неодне про Польщу, всеж таки варто запізнатися бодай коротко із тими враженнями, що їх винесло українське око, яке мало має нагоди, як досі, поглянути на цю „пролетарську" державу іншими очима і порівняти її з тією батьківщиною демократії, у якій маємо нагоду проживати.

Не маючи обмежень у своїй свободі рухів — побували вони в різних місцевостях, таких, як Краків, Варшава, Видгощ, Закопане як також на т. зв. „визволених землях", що перед війною належали Німеччині. Всюди можна там стрінути українську людину, та безперечно найбільше наших людей на цих „визволених землях", біля Вроцлава, та взагалі на Долішньому Шлеську, як також у північній Польщі на т. зв. „Мазурах". Наші подорожні мали нагоду стрінутися з тими виселенцями з рідних земель, говорити з ними та пізнати їхні гаразди. Життя їх важке, до матеріяльних труднощів — маловартного гроша, долучується ще й національна нетерпимість. Уперта вдача наших людей, зокрема лемків, яких там найбільше, з великими зусиллями пробиває різні накопичені там труднощі, але найбільше відчувається таки туга за втраченою рідною стріхою, може навіть менше врожайною нивою, старою церковцею і тим всім, часами трудним до окреслення — що становить рідну сторону. Дехто із переселенців пробує вернутись при допомозі леґальних чи нелеґальних засобів. Це й створює почуття провізорії серед наших переселенців, як також і серед поселених на селах нашої Лемківщини чи Посяння — поляків.

Словом — любов до свого рідного велика, хоч деколи навіть рідна мова, під впливом обставин, мусить бути занедбана.

Варшава знищена в часі останньої світової війни — підноситься з руїн, хоч і в загальному дуже поволі. Між іншим дивне враження на тлі тих руїн робить хмародер під назвою „Палата Культури", збудований совєтами після війни. Його незугарний стиль є предметом часто ущіпливих заміток мешканців Варшави, відомих зі свойого почуття гумору. Також церкви, зруйновані у війну, поволі відбудовуються, між ними в цілості останньо відреставровано церкву при вул. Вербовій, що належала до ОО. Василіян. Відправи у ній відбуваються переважно по латині. Краків — польське найстарше місто — робить куди краще враження на відвідувачів, але бо й воно найменше зруйноване. Будинки одначе і там дуже занедбані. Під Краковом виріс після війни великий промисловий центр, окреме місто.

В розмовах мешканці майже однозгідно стверджують, що тепер відносини у Польщі є набагато кращі, ніж рік тому, перед змінами в жовтні 1956, коли до влади прийшов теперішній уряд з Гомулкою в проводі. Зокрема, коли мова про свободу руху і слова. Їх, як гостей-туристів з Америки, у поїздках по Польщі ніхто не обмежував, одначе поїзди такі переповнені, що їздити в них не належить до приємности. У поїздах, зокрема підміських, переважають люди, головно жіноцтво, з характеристичними клунками, у яких везуть всякі харчеві продукти, що ними засобляє село свої сусідні міста. Колхози — створені з приватних господарств, польський селянин після жовтня 1956 року розтягнув і зліквідував майже цілковито. Зате державні господарства, що постали на місце колишніх фільварків і залишених німцями земель, існують. Промисл і торгівля в державних руках, поволі і з трудом творяться самостійні менші варстати ремісників - фахівців та подекуди пробивається приватна ініціятива в торгівлі. Як далеко піде ця „відлига" і як довго триватиме, ніхто не може сказати.

Можна там зустріти часто земляків зі Совєтського Союзу, зокрема із Західньої України, що відвідують своїх близьких та знайомих, як і опинилися під Польщею або туди протягом останніх 10-ох літ після війни переселилися. Порівняння, якщо йде про свободу руху і слова, виходять в користь польської адміністрації, так само якщо йде про забезпечення населення товаром, зокрема одягом та промисловими продуктами, яких на українських землях під совєтами є великий брак. Одначе не можна твердити, що ситуація з одягами, взуттям, біллям у теперішній Польщі вдоволяюча і тому посилки з Америки не тільки з новими матеріялами, але й з уживаними є дальше побажані, а ті, що їх отримують, належать до щасливців, бо за них можна все дістати чи заміняти. Зокрема допомоги потребують поворотці зі Сибіру на терен Польщі, між якими є також деяка кількість наших людей. Тому поміч їм не лише збоку приватних людей, але і наших допомогових організацій є потрібна, бо ці люди-поворотці є без засобів на життя, одягу та взуття. Якщо йде про пам'ять шикаґівської громади, у тій справі, треба ствердити, що вона існує, бо до посилок, що їх посилають здавна своїм близьким тутешні громадяни, долучилася і ініціятива допомогової організації, якою є Ліга УАП в Шикаго та яка старається в міру можливостей засобляти деяких поворотців в так потрібний їм уживаний одяг, взуття і білля.

Одне вражає у Польщі не лише відвідувачів зі заходу, але навіть з підсовєтських теренів: це засмічення міст. Готелі переповнені, щодо чистоти і порядку подібні до загального вигляду міст, а на замітки, чому воно так, відповіді працівників менше-більше зводилися до того, що це, мовляв, не наше, це паньствове" (державне).

Ставлення супроти Америки є різне — інше у приватної людини, інше офіційне. Серед населення помічається певний сентимент до ЗДА, бо й допомогова акція різними дорогами пливе обильно з Америки до Польщі. Офіційно придержується уряд лінії подібної до тої, яку пропаґується від десяток літ у совєтських країнах. ЗДА — це капіталістична держава, яка використовує бідного робітника на кожному кроці, країна, що роїться від жебрахів і всяких „бомів". Найкращим прикладом — хочби ось такий образець зі школи: Учитель, згідно із програмою, говорить про ЗДА дітям, — мовляв там — бідняки риються по смітниках і витягають звідтіля рештки харчів, старий одяг і подібне, та в той спосіб живуть. А цікавий ученик ставить питання: Добре, а звідкіля це все взялося на смітнику, бо у нас на смітниках не можна нічого такого знайти. Відповідь учителя зовсім не розвіяла тих сумнівів, що зародилися у ученика і його товаришів.

Після Польщі, відвідали наші подорожні ще Англію, оглянувши цікавіші місця в Лондоні, а опісля у відомому університетському місті Кембріджі, а відтак вернули кораблем „Квін Елизабет" до ЗДА в половині жовтня 1957 р.

Приявні на цих інтересних сходинах - прийнятті члени Товариства Українських Бизнесменів і Професіоналістів, їх родини та численні запрошені гості з великою увагою вислухали докладу п. Л Тягнибока, що його він подав у живій і цікавій формі, а доповнили обі пані, товаришки цієї подорожі, своїми замітками і поміченнями з різних ділянок, що їх могло в дорозі підмітити цікаве жіноче око, в тому очевидно й з ділянки жіночої моди. Численні запити після цих споминів, що їх ставили приявні, а опісля приватні розмови на цю тему, свідчили про велике заінтересування цією темою та тими землями, на яких поволі чи поневолі приходиться проживати нашим численним землякам, між ними часто і дуже близьким. На нашу думку, п. Тягнибік повинен знайти, мимо свойого дуже обмеженого зайняттями часу, нагоду поділитися цими споминами також із нашою ширшою громадою на окремих сходинах, на яких, треба сподіватися, знайде численних і вдячних слухачів.

При тій нагоді деякі з членів Товариства, в тому і сам докладчик, не забули зложити свої датки на „Народний Фонд" УККА, про який вони все пам'ятають.

В. Н.

ДОПОМОГОВА ПРАЦЯ ЗУАДК

В останньому часі Злучений Український Американський Допомоговий Комітет веде посилену допомогову працю, головно для українців в Австрії, Польщі і в Югославії. Для ведення допомоги в Австрії ЗУАДК вислав до місцевої організації УЦДОА 2,500 дол. УЦДОА переслало звідомлення з переведеної акції розподілу такого змісту

„Управа УЦДОА на своєму засіданні 9-го листопада 1957 року в приявності Контрольної Комісії порішила суму 2,500 дол. розподілити так:

На індивідуальні допомоги $1,900; на культурно-освітні цілі $400; на допомоги в наглих випадках $200.

Щоб найкраще використати фонди, дані ЗУАДКомітетом на допомогу, Управа УЦДОА зробила умову з одною із найбільших фірм в Австрії „Юліюс Майнль" і закупила товарові „гутшайни" і ці купони роздала всім потребуючим. Фірма „Майнль" має свої крамниці по всій Австрії і тому кожний мав змогу безпосередньо зреалізувати ці купони, вибираючи ті товари, які йому потрібні.

Допомогу видано для 356 родин (в тому 810 осіб). Пересічно на одну особу видано поміч в сумі 50 шіл. Великі родини дістали по 350 шіл. Крім того виплачено готівкою для 21 потребуючого 4,390 шілінгів.

Зі суми, яку призначено на культурні цілі, видано на обдарування дітей з нагоди Різдва 300 дол. Решту затримано на допомогу школам і садкам (шкільні прибори, книжки, дохарчовування дітей, як теж на влаштування національних свят і догляд над цвинтарами.

Управа УЦДОА постановила, що потрібно мати бодай невеликий фонд на допомогу в наглих випадках. Тому теж затримала суму 200 дол. на цю ціль. Вже дано поміч чотирьом українцям, які втекли із Югославії, як теж двом звільненим із тюрми.

Звідомлення розподілу підписали голова УЦДОА о. І. Дашківський і секретар О. Болгарів.

Допомога в Польщі.

Далі йде посилена допомога українцям у Польщі. В перших днях січня вислано додатково 62 пакети, в тому п'ятнадцять пакетів з матеріялами на костюми по 17.50 дол. кожний. ЗУАДК дістає листи від обдарованих, які дуже дякують за допомогу і просять про них не забувати. Якщо хтось бажав би вислати допомогу для рідних у Польщі, просимо вислати замовлення з заподанням адреси і пересилкою ціни. Є чотири роди пакетів, а саме: матеріял на костюм із усіми додатками для пошиття 17.50 дол., вовняний коц 10 дол., постілеве білля 10 дол., харчевий пакет (12 фунтів) 6 дол.

Замовлення просимо слати на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

Для збільшення допомоги в Польщі Екзекутива ЗУАД Комітету потребує більших засобів. Пороблено старання, щоб дістати звільнення від оплати мита за одежеві пакети. Тоді ЗУАДК перевів би збірку одежі для пересилки у Польщу. Пакети КАРЕ звільнені від мита.

Коляда.

Збірка Коляди, як теж і Писанки — це підставове джерело фондів ЗУАДК. Тому вся Коляда і Писанка повинна бути призначена на допомогову акцію ЗУАДК.

Вже поволі наспівають звідомлення із збірки Коляди. На першому місці є місто Лорейн, у стейті Огайо, де філія УККА зібрала на Коляду ЗУАДК суму 254 дол. Складаємо щиру подяку всім жертводавцям і просимо і інші громади прислати розрахунки із збірок на вище подану адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА В ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ В ПЛЕЙНСФІЛДІ, Н. ДЖ.

Кожного року Дирекція публічної бібліотеки в Плейнсфілді влаштовує культурно-мистецькі виставки різних національностей для народних та середніх шкіл і взагалі для американської публіки.

Цього року Дирекція рішила влаштувати українську мистецьку виставку в своїй бібліотеці в днях від 6-го до 16-го березня 1958 року і звернулася до місцевих та сусідніх українських організацій в цілі спільної акції для влаштування цієї виставки. При публічній бібліотеці створено Комітет для влаштування виставки, до якого входять представники місцевого товариства „Івана Франка", Відділ 372 УНСоюзу, Відділу 65 СУА, і філії УКК Ніюбронсвіку, Відділу 28 СУА з Нюарку, Відділу 24 СУА з Елизабету, який спільно з дирекцією публічної бібліотеки зайнився влаштуванням виставки. Комітет старається дати показ американській публіці по можливості з усіх ділянок української культури і мистецтва. В тім часі також відбудуться виступи танцювальної групи і ансамблю бандуристів з Елизабету та жіночого і чоловічого хору з Нюарку.

Обов'язком всіх українців та американців українського походження в околиці є не тільки відвідати українську виставку, але і заохотити, щоб якнайбільше число американців відвідало її, де будуть мати можливість побачити українське мистецтво та запізнатися з пам'ятками нашої культури та історії.

Порядок імпрез та програма виставки будуть своєчасно проголошені в пресі.

Д. Г.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Урбана, Ілл.

Українські студенти беруть участь в Міжнародному Фестивалі.

Вже третій рік з черги Українська Студентська Громада при Іллинойському університеті в Урбані бере участь в Міжнародному Фестивалі, який влаштовується тут. Рік-річно студенти-чужинці, що репрезентують 32 нації з цілого світу, в першу суботу місяця грудня в будинку студентської юнії, дають показ народного мистецтва, танків і співів.

З огляду на те, що в двох останніх роках наша українська група здобула найвище признання і відзначення за найкращі танки й мистецьку виставку, й з огляду на те, що минулого року виставку оглянуло понад 5 тисяч осіб, наша мала студентська громада (10 осіб) постановила й цього року гідно зарепрезентувати Україну.

Наша група мала до розпорядимости окрему кімнату в будинку юнії, яку треба було відповідно прикрасити українськими вишивками, різьбами, керамікою і т. п. Власних речей ми багато не мали, тому ми звернулися з проханням до деяких приватних осіб і родин в Шикаго. Не буду подавати прізвищ осіб і родин, що без ніяких застережень випозичили нам прекрасні українські вишивки, кераміку, писанки й інше, й тим причинилися до нашого успіху, бо на протязі 8 годин українську виставку оглянуло 6,117 осіб.

Міжнародна виставка — в дні 7 грудня 1957 в Урбані закінчилася повним успіхом для нас. Наша виставка була найбільш відвідувана й найкраща, як висловлювалися багато відвідувачів, між ними загально відомі професори мистецтва й місцеві репортери. Деколи не було місця обернутися в просторій залі. Вишивки, писанки, різьби, кераміка — захоплювали й будили подив. Деякі відвідувачі не могли зрозуміти, що це людина може малювати такі чудові писанки, різьбити чи вишивати такі прекрасні взори.

Мапа України на тлі Европи, яку вдало приготовив наш український викладач мистецтва при тутешньому університеті проф. Микола Врицький, давала відвідувачам образ нашої Батьківщини.

Мистецька частина відбулась в великій балевій залі юнії, що вміщувала 550 осіб. Годі в кількох словах описати захоплення й вдоволення нашим „Гопаком", який виконали наші молоді танцюристи з Шикаго: Вала Цісар, Володимир Криденких й Ростислав Тягнибок.

„Гопак", і стрій танцюристів — це була кульмінаційна точка вечірки. Танцюристи вложили в танок свою душу, танцювали з такою зручністю, що ще довго по закінченні танку публіка нагороджувала їх рясними оплесками. На спеціяльне прохання голови вистави мусіли вони виступати 3 рази, замість двох, як було в програмі. Тут мушу додати, що кожний їхній виступ оглядала інша публіка, тобто разом нашу танцювальну групу подивляло коло 1,500 осіб.

Міжнародна виставка при Іллинойському університеті в Урбані закінчилася повним успіхом для нас.

Ми здобули не тільки перше признання, але своїми інформаціями про Україну й наш народ роз'яснили багато тим, що мало знали або мильно були поінформовані про українську справу.

Прикінці маю честь подякувати українській танцювальній групі з Шикаго, що не жалувало ні часу ні невигод подорожі до Урбани, та ще всім тим, що позичили нам вишивки, різьби, кераміку, писанки й т. і., і цим причинилися до нашого успіху. Окрема подяка належиться п. мґр. Ничаєві з Шикаґівської Ліґи за матеріяльну поміч. Всім їм наша щира подяка!

М. Новосад.

ПРОТОКОЛ

з нарад Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, які відбулися дня 30-го грудня 1957 р. у приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу, ч. 81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж.

На зборах були приявні наступні члени Екзекутиви: головний предсідник Д. Галичин, заступник головного предсідника М. Пізнак і головний касир Р. Слободян. Заступниця головного предсідника Геновефа Жеребняк, яка виправдала свою відсутність фізичним недомаганням, висловила свою опінію в поодиноких справах телефоном.

Збори відкрив о год. 11:00 перед пол. головний предсідник та подав до відома справи, які були поладнані від останніх зборів Екзекутивного Комітету, а опісля предложив справи, що їх треба вирішити на цих зборах. Ці справи були ось такі:

КУПІВЛЯ БОНДІВ.

Закуплено ось такі бонди:

75 m Hydro-Electric Power Commission of Ontario, 5% Bonds за	$ 75,281.25
20 m Hydro-Electric Power Commission of Ontario, 5% Bonds за	20,450.00

ДОЗРІЛІ БОНДИ.

Одержано за дозрілі бонди:

5 m New Brunswick, N. J. School Bonds, 4¼% due 12/1/57	$ 5,000.00

МОРҐЕДЖІ.

Уділено морґеджі на наступні реальності:

90 W. 3rd Street and 237-239-241 Sulivan Street, New York, N. Y.	$ 140,000.00
6120 N. Walcott Street, Chicago, Ill.	14,000.00
2642 W. Iowa Street, Chicago, Ill.	24,000.00
6421 Penroad, Detroit, Mich.	5,500.00
2067 Vyse Avenue, Bronx, N. Y.	16,500.00
67-74 Selfridge Street, Forest Hills, N. Y.	14,000.00
Ukrainian National Home, Sixth Avenue, Ford City, Pa.	20,000.00
1524 N. Harding Street, Chicago, Ill	15,000.00
2081 Vyse Avenue, Bronx, N. Y.	10,000.00
1256 N. Artesian, Chicago, Ill.	13,000.00
5269 Hartwell, Dearborn, Mich.	7,500.00
2656 W. Haddon, Chicago, Ill.	11,000.00
5344 Cadillac Street, Detroit, Mich.	6,000.00
42 Poplar Street, Douglaston, N. Y.	10,500.00
2208 West Chicago Avenue, Chicago, Ill.	11,000.00
258 Ash Street, Wood Dale, Ill.	9,000.00
8501 Terry Avenue, Detroit, Mich.	11,500.00
155 Newton Street, Brooklyn, N. Y.	12,000.00
550 Seventh Street, Brooklyn, N. Y.	14,000.00
139 N. Eight Street, Brooklyn, N. Y.	8,500.00
6225 Forest Avenue, Gary, Ind.	14,000.00
87-52 96th Street, Woodhaven, N. Y.	4,000.00
Ukrainian National Home, Sixth Avenue, Ford City, Pa.	30,000.00
19165 Gallaghter Street, Detroit, Mich.	10,000.00
3269 Garden Street, Royal Oak, Mich.	12,000.00

ПЕРЕБУДОВА НОВОЗАКУПЛЕНОГО ДОМУ.

Одобрено плян архітекта відносно оконечної перебудови новозакупленого дому, що призначений для влаштування дитячої вакаційної оселі, відкриття якої має відбутися у цьогорічному сезоні. — Заразом прийнято оферту і плян, предложений архітектом для побудови на „Союзівці" сталевого збірника на воду, поємности 400,000 ґальонів.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

1. У зв'язку з підготовою XXIV Конвенції прийнято ось такі постанови:
   а. Проголосити, згідно з постановами статуту, XXIV Головну Конвенцію УНСоюзу, яка має відбутися з кінцем травня 1958 року у Клівленді, Огайо;
   б. Закінчити з кінцем грудня ц. р. однорічну передконвенційну кампанію для приєднування нових членів, та проголосити у січневому числі „Трибуни УНС" оконечні висліди і підсумки тієї ж кампанії;
   в. Проголосити негайно нову, вже конвенційну, організаційну кампанію, що повинна тривати від 1-го січня до 30-го квітня 1958 р., з метою дати найближчій, XXIV Конвенції в подарунку принаймні 1,500 нових членів. До цієї нової особливо конвенційної кампанії, яка буде офіційно оприлюднена в першому січневому числі „Свободи", будуть стосуватися такі самі винагороди за організаційні успіхи, як і в тількищо закінченій, передконвенційній кампанії.
2. Ствердивши, що впродовж останнього чвертьроку всі нові касові пливи УНСоюзу в сумі $ 417,000.00 були інвестовані в гіпотеках (морґеджах), рішено продовжувати таку встановлену Головним Урядом УНС інвестиційну політику, маючи при цьому на увазі кожночасний стан економіки країни і тенденції її розвитку, як також добірність гіпотек. Крім цього, впродовж того самого часу закуплено канадійських бондів за $ 95,000.00, як покриття на забезпеку грамот, видаваних членам УНСоюзу в Канаді.
3. Вирішено ряд проблем, зв'язаних з виданнями УНСоюзу.

Після дискусії над різними організаційними справами вичерпано порядок нарад, а головний предсідник закрив збори о год. 5:00 по полудні.

Д. Галичин, гол. предс. УНСоюзу

Спорт

ЛЕЩЕТАРСЬКА ЗУСТРІЧ КЛК ТОРОНТО І КЛК НЮ ЙОРК

Беручи під увагу популярність, якою втішається лещетарський спорт в Америці, дивує мене, що так мало українців цікавиться лещетарством, тим більше, що велике число української молоді в Америці з захопленням сприймає такі популярні феномени як Елвіс Преслі, Рок ен'Ролл, бабел ґам та інше. Не знаю причини цього явища і не думаю писати на цю тему якихось висновків, висловлюю тільки своє (оправдане або ні) здивування.

Все ж таки потішаючим є явище, що на сто тисяч (цифра взята з домашньої статистики) українців у Ню Йорку і приблизне число земляків у Торонті знайшлось двадцять молодих людей, які заміняли блага, досить хаотично вичислені на вступі, що ними обдаровує нас життя на цьому континенті, за гори, сніг, лещета і приємне товариство.

Поки я ще не заглибоко запорпався в проблематиці нашої „іміґрації" (улюблена тема всіх іміґрантів, що знають азбуку), згадаю дещо про лещетарську зустріч.

Як вже відомо з попередніх рядків, 20 молодих лещетарів з Канади і Америки з'їхалися у Вілмінґтоні, Ню Йорк, в днях 18 і 19 січня, 1958, щоб провести два дні серед природи і при цій нагоді перевести лещетарські змагання.

Переведення лещетарських змагань є досить складна річ і вимагає кваліфікованої суддейської колеґії. Одначе тому, що ні один суддя, на якого рахували, не приїхав, змагуни були рівночасно організаторами, суддями і репортерами, а крім цього мали кепський штопер. Так виглядали змагання. Зате змагуни були добрі. Спеціяльно ці молодші віком, з-поміж яких на вирізнення заслуговує панна М. Восвідка і п. В. Шарко з Ню Йорку і панове С. Буховський і Ю. Гошоватюк з Торонта, з якими на випадок, коли хтось зорганізує крайові змагання, треба буде поважно числитися. Для інформації тих лещетарів, що числять на цей випадок, подаю висліди поодиноких конкуренцій.

З'їздовий біг жінок.

М. Восвідка КЛК Ню Йорк 29.2 сек — Л. Палій КЛК Торонто 31.2 сек — Х. Воленська КЛК Торонто 32.2 сек.

Слялъом жінок.

М. Восвідка КЛК Ню Йорк 66.5 сек — Т. Могильницька КЛК Торонто 68.2 сек — Х. Воленська КЛК Торонто 74.0 сек.

Альпійська комбінація жінок.

М. Восвідка КЛК Ню Йорк, Т. Могильницька КЛК Торонто, Х. Воленська КЛК Торонто.

З'їздовий біг чоловіків.

С. Букосмський КЛК Торонто 51.0 сек — Ю. Гошоватюк КЛК Торонто 51.2 сек — С. Мазяр КЛК Торонто 53.0 сек.

Слялъом чоловіків.

В. Шарко КЛК Ню Йорк 55.2 сек — С. Мазяр КЛК Торонто 58.2 сек — Ю. Купчинський КЛК Ню Йорк 64.2 сек.

Вислідів альпійської комбінації чоловіків не подаю з огляду на деякі неточності в часах з'їздового бігу. Ці неточності були спричинені почасти браком суддів а по части швайцарським штопером.

На закінчення хочу зазначити, що найкращим осягом всіх присутніх змагунів було те, що в двох днях вони проїхали біля 900 миль автом по засніжених дорогах і якщо декого із читачів дивує, за чим ті люди так далеко гнались, хай сам приїде і побачить.

Власник кепського штопера.

ЛЕВИ У СІМКОВОМУ ТУРНІРІ

Дня 5 січня почалися в Шикаґо традиційну та дуже популярні сімкові футбольні змагання в закритій залі. З огляду на багато меншу площу, правильник гри цього турніру мусів бути змінений, передусім щодо непризнавання „офсайдів" та ще декількох менш важливих правил. З цих же причин, змагання в цьому турнірі були набагато швидші і давали глядачеві багато більше живих підворітних акцій, яких в умовинах нормальних обставин, багато менше. Леви, як лідер футболу в Шикаґо, в початкових розгривках зарепрезентували себе задовільно, ведучи перед в табелі та проте їх форма ще незовсім задовільна. Привичка до дріблінґу на великій площі, в умовинах сімкового турніру, сповільнює гру, ускладнює пляновані акції та що найголовніше забирає багато часу, що і так є обмежений до двадцяти хвилин. Леви в цьому році мали неменші шанси, як і в минулих, і крім того домінували ще добрим воротарем Ф. Мерчем, який уже в початкових зустрічах виявив задовільну орієнтацію, сприт та гарну форму, що напевно стане йому в пригоді в дальших розгривках. Із трьох розіграних змагань Леви виграли двоє із Атласом 2:0, в яких героєм дня був Стахровський, добуваючи двоє воріт та із Фортуною 4:1, в яких ворота добували по одному Караван, Бахір, Стахровський та Романенко. Змагання із Спартою закінчилися вислідом в нічию 0:0.

М. Маркевич.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УАСТ „ЛЬВІВ" В КЛІВЛЕНДІ

В неділю 19 січня 1958 при участі 34-ох членів Т-ва, відбулися Річні Загальні Збори Українського Американського Спортового Т-ва „Львів" у Клівленді.

За словами уступаючого голови п. Р. Полатайка — в звітовому році Управі Т-ва приходилось поборювати ряд трудношців організаційного характеру в ланках копаного м'яча, настільного тенісу та шахів. Є всі підстави сподіватись, що криза буде скоро проломана та що саме ті ланки, як і давніше, вестимуть перед у житті й діяльності Т-ва.

До успішних проявів праці Т-ва м. і. треба рахувати: створення сильної ланки відбиванки (14 змагунів в чоловічій секції, 12 в жіночій та 8 юньйорів); велика поправа в господарсько-фінансовому секторі (4,500 долярів обороту — при 2,500 в попередніх роках); влаштування поважної кількости вдалих спортових і розваґових імпрез; та врешті немаловажний успіх організаційного характеру: як одинокому українському спортовому т-ву, вдалося перевести загальну пробу за Відзнаку Фізичної Вправности в усіх 3-ох групах: чоловіків, жінок та юньйорів. Організаторам імпрези п-ні І. Дубас та п. Яцишинові, як теж учасникам проби, належиться признання за зрозуміння ідеї відзнаки та популяризацію справи в нашому місті.

Після вислухання звітів уступаючої Управи та ланкових — Збори уділили їм одноголосно абсолюторію та вибрали новий провід Т-ва на 1958 рік в складі: голова: Говикович Яр, м.-голова: Мацина Ом., секретар: Сахно О., скарбник: Дубик С., прес. і орг. реф.: Маланчук С., вільні члени: Радзикевич М., Лівий О., ланкові коп. м'яч: Жига І., відб. жін.: п-ні Дубас І., відб. муж.: Шарко М., шахи: Фішер Я., наст. теніс: Сахно О., архівар: Дубик С., Контр. Комісія: Полатайко Р., Парута М., Гайський О., Товар. Суд: проф. Голембйовський Г., Кльований Я., Дубас Ів.

Закінченням зборів був милий і зворушливий акт надання Почесного Членства п. Потічному Яр. та п. Гайському О. — чим відзначено їхню довголітню працю в проводі Т-ва.

М. С.

НІКСОН НА ПРИЙНЯТТІ КРАЙОВОГО РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО ЖІНОЧОГО КЛЮБУ

Віце-президент Ричард М. Ніксон під час свого перебування в Ню Йорку взяв участь у річних зборах Крайового Республіканського Клюбу Жінок й одержав від них спеціяльну грамоту з признанням. На фото: Ніксон з дружиною Патрицією, ліворуч Нелсон А. Рокефеллер і праворуч п-ні Стюарт Ф. Александер, президентка Клюбу.

Нассер заповідає федерацію Єгипту з Сирією

Каїро. — Єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер заповів проголошення „в найближчому часі" федерації між Єгиптом і Сирією. Він заявив, що в усіх засадничих справах осягнено вже порозуміння, а річ іде тільки про менші і здебільша технічні проблеми. Єгипет і Сирія, які, зрештою, не мають спільних кордонів, були б проголошені одною державою під назвою „З'єдинена Арабська Держава". Вона мала б спільний уряд, один парлямент і одну спільну армію. За газетними інформаціями, президентом нової держави був би Гамаль Нассер, а віце-президентом — теперішній президент Сирії — Шукрі аль Куватлі. — Проєкт федерації чи з'єднання був би підданий в Єгипті і Сирії під загальний плебісцит, після чого щойно ввійшов би формально в життя. Столицею нової держави було б Каїро. Уряди обох країн нібито вже прийняли цей проєкт.

Хрущов заповідає ліквідацію машино-тракторних стацій

Москва. — У своїй промові в минулу середу, що її в суботу оприлюднено в Москві, Нікита Хрущов м.і. заповів нову поважну реформу в сільському господарстві СССР: ліквідацію протягом найближчих двох років машинових і тракторних стацій, які грали велику ролю в совєтській економічній системі. Він назвав машино-тракторні стації „пережитком". Вони, мовляв, стали зайві з хвилиною, коли закріпилася вже система колгоспних і совєтських господарств, які або вже мають власні машинові варстати, або можуть влаштувати їх. Тракторні стації, які постачали колгоспам і радгоспам трактори, комбайни й усі інші машини й машинові частини та переводили ремонти сільсько-господарських машин були також своєрідним політичним контрольним органом, бо вони обраховували продукцію колгоспів та радгоспів, щоб нібито пристосуватись до потреб окремих господарств. Всі машини з тракторних стацій мають бути роздані чи розділені поміж радгоспи і колгоспи. Ця нова реформа має бути новим ударом по совєтському бюрократичному апараті. Хрущов сам признав, що існування тракторних стацій в практиці створювало двовластя в сільському господарстві, яке погано відбивалось на самій с.-г. продукції.

Бурі в Японії спричинили смерть 222 осіб

Токіо. — Гураґан, який віяв із силою 55 миль на годину, спричинив в минулу неділю спустошення на південному і східньому побережжі японських островів. На прибережних водах затонуло сім кораблів. Нараховують найменше 222 особи, як жертви шторму. Найбільшою катастрофою було зникнення у протоці між двома островами, на т. зв. Внутрішньому морі 496-тонного порому „Нанкай Мару" з 170 особами, в тому числі багато жінок і дітей. Останнє радіоповідомлення з порому було „Небезпека". Крім того пароплаву для комунікації між окремими островами гураґан і висока хвиля перевернули ще шість інших невеликих кораблів, при чому рятункова акція була майже неможлива.

● **Один із японських концернів** *плянує зорганізувати виробництво малих керованих ракет.* Міністерство оборони Японії не дало досі дозволу на таку продукцію.

Проф. Ол. Грановський звернув увагу Африкансько-азійській конференції на загрозу совєтського колоніялізму

Ст. Пол. Мінн. — Проф. Олександер Грановський, голова Організації Державного центру Відродження України (ОДВУ) переслав з кінцем грудня м. р. президентові Африкансько-азійської конференції в Каїро, Єгипет, листа-меморіял, в якому звертає увагу репрезентованим у тій конференції африкансько-азійським народам на загрозу найгіршого в історії людства комуномосковського колоніялізму. Свої твердження проф Грановський ілюстрував конкретними прикладами з трагічної історії України.

Ніксон закликає до об'єднання республіканців

Ню Йорк. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв на річному прийнятті Жіночого Республіканського Клюбу в готелі „Шератон-Астор", який нагородив його відзначенням за визначну політичну працю в 1957-му році. Віце-президент старається в цьому виборчому році об'єднати два крила, які існують в Республіканській партії, так званих Айзенгаверових і Тефтових республіканців. Але він заявив, що члени його партії можуть бути горді з існування цих обох крил, бо з їх допомогою „партія може бути поступова і одночасно консервативна в найкращому розумінні цього слова.". Віце-президент Ніксон одночасно підтримав кандидатуру Нелсона А. Рокефеллера на губернатора Ню Йорку проти Аверела Гарримана, який буде старатися про перевибір. Ніксон заявив, що не можна „скривати деякого розходження" між членами партії, але „він є гордий із того, що є членом партії, яка видала двох великих американців — Боба Тефта і Двайта Д. Айзенгавера".

Помер найстарший брат Президента Артур Айзенгавер

Кензас Сити, Мізурі.—26-го січня у віці 71-го року помер найстарший брат президента Айзенгавера Артур Айзенгавер внаслідок недуги серця. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив, що ще не є відомо, чи Президент братиме участь в похороні, але вже повідомлено про те, що не відбудеться в Білому Домі прийняття, яке мало бути в четвер 30-го січня в пошану головного судді Найвищого Суду ЗДА Ірла Воррена. Артур Айзенгавер був містоголовою ради директорів банку Коммерс Трост Компані, а 1956 року перейшов на емеритуру. Хоч він не брав активної участи в політичному житті, то деколи його ім'я появлялося в пресі і в радіо в зв'язку з його заявами. Він гостро виступив проти покійного сенатора Джозефа Р. МекКарті, якого порівнював до Гітлера. Артур був найстаршим сином між 7-ма синами Дейвіда і Іди Айзенгарів, а теперішній Президент третім із черги. Артур Айзенгавер залишив дружину Луїзу та прибрану доньку пані Бартон Руч.

На Кубі відновлено громадянські права

Гавана, Кубинська Република. — Президент Фульхенціо Батіста 25-го січня повідомив населення, що відновляться всі громадянські права, які були припинені від початку 1957-го року внаслідок повстанського руху в провінції Орієнте, яким керує Фідель Кастро. Це повідомлення свідчить про те, що в цілій Кубинській Республіці, крім провінції Орієнте, скасовано цензуру преси й радія та дозволено відбувати збори, бо 1-го червня цього року плянується відбути загальні вибори. Вже в лютому мають найменувати кандидатів і тоді почнеться виборча кампанія. Кілька годин після цього повідомлення два юнаки ввійшли до двох радіових стацій і при допомозі револьверів змусили передати платівки, в яких гостро критикується президента Батісту. Кубинська Революційна партія вже оголосила колишнього президента кандидатом на президента Куби.

ТАРЗАН, ч. 4001. Чи жорстока доля перед ним?

THE APE-MAN WAS BOUND, DISARMED AND SEPARATED FROM THE OTHERS, AND THEN THROWN INTO A DANK CELL.

... LATER, AT NIGHT, TWO BEETLE-BROWED GUARDS CAME AFTER HIM.

TARZAN GRIMACED AS HE WAS PUSHED DOWN A LONG CORRIDOR -- SOON, NOW, HE WOULD KNOW HIS FATE.

Мавполюдину з'вязали, роззброїли й відокремили від інших, а тоді вкинули у вогку келію.

Пізно вночі прийшли по нього два вартові зі звислими бровами.

Тарзан кривився, коли його пхали вниз по коридору... незабаром він знатиме свою долю.